

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1970

BRNO 1971

einen Bogen um den Gipfel der Anhöhe. Dieser Graben hat einen unregelmässigen dreieckigen Querschnitt, am Boden bis 4 m breit und fast 2 m tief. Die Erdmasse aus demselben war an der Aussenseite des Bogens abgelagert worden, wo sie als mit Schotter vermischte Erdschicht in Erscheinung tritt. Sie liegt auf einer Schicht mit neolithischen Funden. In der unteren Schicht der Aufschüttung, die noch in der Zeit vor der Ablagerung der Schotterschicht entstand, wurden ältere Scherben als die der üblichen Keramik der Lausitzer Kultur aufgefunden. Vorläufig kann der Graben in den Zeitraum zwischen der Úněticer Kultur und dem vorlausitzer Horizont datiert werden.

Der Grossteil der Gruben gehört in alle Entwicklungsphasen der Lausitzer Kultur. Es wurden dutzende von kreisrunden, konischen und sackförmigen Gruben festgestellt. Einige von ihnen hatten einen erheblichen Durchmesser und reichten tief in die Unterlage. Am ausgeprägtesten zeigten sich Gruben aus der mittlerenschlesischen- Periode aus allen Entwicklungsstufen durch die reichlich erhaltene Keramik und z. T. auch durch Tierkörper. Es hat den Anschein, als ob in einer dieser Zeitperioden die Siedlung durch einen Brand vernichtet wurde, was durch die Menge von Lehmbewurf in den Aufschüttungen mancher Gruben zum Ausdruck kommt, wie wir sie dann auch in der Kulturschicht verfolgen können. An manchen Stellen fand sich flacher Hüttenlehm, der jedoch keine zusammenhängende Fläche bildete. Es ist möglich, dass es die Überreste von sehr seicht eingetieften Gruben sind.

Das Ende der Lausitzer Besiedlung kann in die späte Stufe der Hallstattzeit datiert werden, gegebenenfalls vor die Hallstatt-Latène-Periode. Es wurde hier auch eine viereckige, seicht eingetiefte Grube ausgegraben, die einen Boden von verschiedenem stufenförmigem Niveau hatte. Die Reste von zwei weiteren Gruben wurden in anderen Durchstichen entdeckt. Diese Gruben enthielten reichlich Keramik, die aus Graphitton hergestellt war.

Aus grossmährischer Zeit wurde in Hradisko nur eine Grube verzeichnet, die teilweise zerstört war, der übrige Rest liess sich unter dem Baumaterial nicht untersuchen.

Im gesamten wurden bei den Forschungen im Jahre 1970 221 prähistorische Objekte entdeckt, unter welchen sich Gruben, Pfahlgruben, der Lauf eines Grabens, neolithische Schichten, Schichten von Hüttenlehm und einzelne Funde aus der Kulturschicht befinden.

NÁLEZY SLEZSKÉ FÁZE KULTURY POPELNICOVÝCH POLÍ (okr. Přerov)

MARIE JAŠKOVÁ, Vlastivědný ústav, Přerov

Na jaře 1970 zpozoroval traktorista J. Skácel z Byškovic, okr. Přerov, že ve strmém svahu, jímž klesá polní trať Záhumení do prolákliny po bývalém rybníku, se nacházejí úlomky pravěké keramiky.

Při prohlídce místa byly zjištěny v profilu stěny staré hráze pozůstatky dvou jam. První jáma měla původně asi 120 cm délky a byla zahloubena 65 cm pod dnešní ornicí. Druhá jáma, která ležela 150 cm východněji, měla zhruba shodné rozměry. Obě měly směr východ—západ. V tmavé, šedočerné hlíně byly jen nepatrné zlomky keramiky a něco spálených kůstek. Zlomky keramiky se našly také na poli. Střepy patřily slezské fázi kultury popelnicových polí. Z Byškovic nebyl dosud znám žádný nález kultury popelnicových polí. Z nynějšího nálezu je možno soudit na pohřebiště, které bylo zničeno při budování rybníka.

Funde aus der schlesischen Phase der Urnenfelderkultur in Byškovice (Bez. Přerov). In der Feldflur „Záhumení“ bei der Gemeinde Byškovice wurden zerstörte Gräber der schlesischen Phase der Urnenfelderkultur festgestellt. Man darf annehmen, dass sich an dieser Stelle ein Gräberfeld befand, welches schon vor langer Zeit bei der Anlage des Teiches zerstört wurde.

ŽÁROVÉ POHŘEBIŠTĚ V MALÝCH HOŠTICÍCH (okr. Opava)

JIŘÍ PAVELČÍK, AÚ ČSAV Brno

Při stavbě rodinných domků čp. 266 a J. Hlaváčka (dosud bez popisného čísla) v Malých Hošticích bylo narušeno rozsáhlé žárové pohřebiště. Obě stavby se nacházejí v severní části obce. Prvá

z nich se rozkládá asi 150 m jižně a druhá 250 m severně od okresní silnice Opava—Hlučín—Ostrava. Z dvacetijednoho (14 a 7) prozkoumaných hrobů se nám podařilo získat řadu keramických tvarů, skleněné perly, bronzové ozdoby (jehlice, zlomky náramků a kroužků) a železný kroužek, které datují nalezené objekty do střední až mladší fáze lužického stupně a staršího horizontu platěnického stupně kultury lidu popelnicových polí.

V jižní části obce jsme zjistili na první levobřežní terase Opavy stavbami narušené současné sídelní objekty. Tato skutečnost má velký význam pro případný systematický výzkum, neboť v současné době existuje velmi málo možností průzkumu lokalit, na nichž by pohřebiště korespondovalo se sídlištěm.

Ein Brandgräberfeld in Malé Hoštice (Bez. Opava). Beim Bau der Familienhäuser im nördlichen Teil der Gemeinde kam es zu Störung eines ausgedehnten Brandgräberfeldes. Den Mitglieder der Expositur des Archäologischen Instituts der Tschechoslowakischen Akademie des Wissenschaften in Opava gelang es, den Inhalt von 21 Gräbern zu retten. Die Funde von Keramik, Glasperlen, einer Bronzenadel und ein kleiner Eisenring datieren diese Gräber in die mittlere bis jüngere Stufe der Lausitzer Phase und in die ältere Stufe der Platěnicer Phase der Urnenfelderkultur.

OBJEKTY Z MLADŠÍ DOBY BRONZOVÉ V MORAVSKÉ NOVÉ VSI

(okr. Břeclav)

ZDENĚK KLANICA, AŮ ČSAV Brno

(Tab. 10—11)

Dne 2. dubna 1970 provedli pracovníci mikulčické expedice AŮ ČSAV zachraňovací výzkum v prostorách zahradnictví JZD v Moravské Nové Vsi. Místo výzkumu leží ve východní části pozemku, nedaleko od oplocení, které jej odděluje od fotbalového hřiště místní tělocvičné jednoty. Jáma z mladší doby bronzové,¹ která byla v roce 1969 narušena při úpravách hřiště, je vzdálena od místa výzkumu jen asi 15 metrů.

Objekt 1.

Ve žlutém pískovém podloží se vyrýsoval tmavý hlinitý zásyp kruhového objektu o průměru 195 cm. V zásypu se místy objevovaly kusy žlutošedého tvrdého jílu, který tvořil kompaktní kruh o rozměrech 50 × 60 cm při jihovýchodní stěně jámy. Směrem ke dnu, které bylo 155 cm pod dnešním povrchem (vrstva ornice je v těchto místech 60 cm mocná) se jáma rozšiřovala. Zásyp obsahoval vedle keramiky také zlomky zvířecích kostí.

Mezi zlomky nádob nás upoutá především část nožky (642-2-32/70) z tenkostěnné nádoby šedohnědé barvy s leštěným povrchem. Nožka je vysoká asi 6,5 cm, široká 3 cm a dutá. V místech, kde byla odlomena, se ukazuje náběh na rozšíření. Na obou stranách dole u chodidla jsou naznačeny kotníky.

Objekt 2.

Šlo o ohniště, které pro nedostatek času bylo prozkoumáno jen velmi zběžně. Je zřejmě součástí rozsáhlejšího objektu. Střepů v jeho okolí bylo poměrně více, než v objektu 1. Vedle zlomků misek s ostrým lomem na výduti je velmi zajímavý zlomek dvojnásobného asymetrického ucha.

Keramiku z obou nálezových souborů můžeme předběžně zařadit do počáteční fáze velatické kultury.

Poznámka:

¹ Z. Klanica, Sídlištní jáma z mladší doby bronzové v Moravské Nové Vsi (okr. Břeclav). Přehled výzkumů 1969, Brno 1971, str. 14.

Objekte aus der jüngeren Bronzezeit in Moravská Nová Ves (Bez. Břeclav). Das Material aus einer Grube (Objekt 1) und aus einem geräumigen Siedlungsobjekt (Objekt 2), das nur teilweise untersucht wurde, war bei einer Rettungsgrabung geborgen worden.

Die Keramik aus beiden Fundobjekten können wir vorläufig in die Anfangsphase der Velaticer Kultur einstufen.

PD 1520
1980. (1971.)

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1970

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady: A. P. Löwensteinová, dr. R. Tichý
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, R. Skopal
Na titulní obálce: Koflík z velatického pohřebiště ve Skalici
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné